

основні естетичні категорії не тільки в художній давньокитайській системі, але й у музичному вихованні.

Використана література:

1. *Есипова М. В.* Музыкальное видение мира и идеал гармонии в древнекитайской культуре / М. В. Есипова // Вопросы философии. – № 6. – 1994. – С. 82-88.
2. *Кроль Ю. Л.* Рассуждение Сыма Цяня о “шести школах” / Ю. Л. Кроль // Китай: история, культура и историография. – М.: Наука, 1977. – С. 131-157.
3. *Лю Гэ.* Проблемы современного массового художественного воспитания в Китае в контексте традиционной инструментальной музыки / Гэ Лю // Вестник ТвГУ. – 2008. – Вип. 4. – Серия: Педагогика и психология. – С. 141-145.
4. *Переломов Л. С.* Конфуцианство и современный стратегический курс КНР / Л. С. Переломов. – М.: Изд-во ЛКИ, 2007. – 256 с.
5. *Цзинь Нань.* Вокальна педагогіка в Китаї: до проблеми формування творчої індивідуальності співака / Нань Цзинь // Вісник ДАКККіМ. – 2008. – Вип. 3. – К., 2008. – С. 73-76.

ЧЖАН Гуй. Музыкально-вокальное искусство Китая.

В статье раскрыты основные аспекты развития музыкально-вокального искусства Китая. Рассмотрены традиции и основные тенденции развития музыкально-педагогического образования.

Ключевые слова: вокальное искусство, музыкально-педагогическое образование.

CHZHAN GUY. Musically-vocal art of China.

The basic aspects of development of musically-vocal art of China are exposed in the article. Traditions and basic progress of muzыkal'no-pedagogical education trends are considered.

Keywords: vocal art, muzыkal'no-pedagogical education.

Шахматова Т. В.

Херсонський державний університет

ТЕОРЕТИЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ УМОВ ФОРМУВАННЯ ДІЛОВИХ ЯКОСТЕЙ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ

У статті досліджуються педагогічні умови формування ділових якостей майбутніх фахівців економічного профілю у навчально-виховному процесі ВНЗ.

Ключові слова: педагогічні умови, ділові якості, майбутні фахівці, економічний профіль, навчально-виховний процес.

Актуальність дослідження зумовлюється тим фактом, що особливий вплив на формування тих чи інших особистісних утворень, у тому числі – якостей, мають умови, в які необхідно поставити особистість, для максимального їх прояву та реалізації.

Метою дослідження є теоретичне обґрунтування педагогічних умов формування ділових якостей майбутніх фахівців економічного профілю.

Теоретично обґрунтовуючи педагогічні умови, що сприятимуть ефективності формування ділових якостей майбутніх фахівців, ми

спиралися на теоретичні дослідження психологів Л. Божович, Л. Виготського, О. Леонтьєва та інших про те, що формування якостей особистості зумовлено внутрішніми та зовнішніми чинниками.

У контексті нашого дослідження до внутрішніх чинників ми відносимо мотивацію одержання вищої економічної освіти, наявність інтересу до поглибленого вивчення економічно спрямованих навчальних дисциплін, усвідомлення значущості й необхідності сформованості особистісних ділових якостей в аспекті майбутньої професійно-економічної діяльності та постійної потреби в їх удосконаленні через саморозвиток й самоосвіту. Стосовно зовнішніх чинників, то ними має стати, перш за все, сприятливе навчально-виховне середовище вищого навчального закладу, спрямоване на ефективне формування ділових якостей майбутніх фахівців.

Аналіз філософської та психолого-педагогічної літератури стосовно визначення сутності поняття “педагогічні умови” свідчить про неоднозначність підходів до його тлумачення. Так, філософський словник за редакцією І. Фролова тлумачить умову як філософську категорію, що виражає відношення предмета до об’єктів, без яких він не може існувати, а також як обставину, від якої щось залежить [9, с. 327].

У тлумачному словнику С. Ожегова умова розглядається як вимога, що стає однією із сторін, які домовляються, як усну чи письмову згоди [6, с. 776].

Короткий психологічний словник за загальною редакцією О. Петровського розкриває умову як сукупність явищ зовнішнього чи внутрішнього середовища, що ймовірно впливає на розвиток конкретного психічного явища, яке опосередковується активністю особистості чи групою людей [5, с. 206].

Актуальним є розгляд педагогічних умов С. Гончаренком, як сукупності процесів відношень, що необхідні для виникнення та існування певного об’єкта або обставин навчального процесу і які є результатом відбору, конструювання та пристосування елементів, змісту, методів, засобів навчання для досягнення поставлених завдань [2, с. 255].

Важливим для нашого дослідження є тлумачення педагогічних умов В. Стасюк, яка визначає їх як обставини, через які залежить та відбувається цілісний педагогічний процес фахової підготовки спеціалістів, опосередкований активністю особистості чи групою людей [3, с. 16].

У дослідженні ми розглядаємо педагогічні умови як сукупність зовнішніх обставин стосовно особистості майбутніх фахівців, що є необхідними, важливими та ефективно дієвими для формування їх ділових якостей.

Даючи таке визначення сукупності педагогічних умов, ми спиралися на наукові висновки А. Коссаковські, відповідно до яких педагогічні умови оцінюються як спонuka до активної діяльності суб’єкта, сприяючи його особистісному розвитку.

На взаємозв'язку активності суб'єкта та сформованості його особистісних якостей наголошують психологи О. Бодальов і Л. Божович.

Вони довели, що особистісні якості формуються у неодноразових вчинках, відповідаючи певним соціальним і моральним нормам. Справжніми якостями особистості, наголошують вчені, є стійкі сформовані звички як спонукальна сила до їх розвитку поряд з позитивною оцінкою поведінки та діяльності особистості з боку оточення.

Виходячи з вищевисловленого та базуючись на теоретико-практичному аналізі сучасного стану формування ділових якостей майбутніх фахівців економічного профілю, ми визначили ті педагогічні умови, що мають сприяти ефективності досліджуваного утворення, а саме:

- створення у майбутніх фахівців позитивної мотивації до формування ділових якостей як цілісного структурного утворення, потреби у їх самовихованні й самовдосконаленні;

- впровадження системи знань про сутність і значущість ділових якостей майбутніх фахівців до змісту їх професійної підготовки;

- реалізації у навчально-виховному процесі економічних вузів педагогічно доцільного комплексу традиційних та інноваційних форм і методів, що сприяють формуванню ділових якостей майбутніх фахівців;

- забезпечення готовності викладачів до формування ділових якостей майбутніх фахівців.

Значущість першої педагогічної умови обґрунтовується концептуальними положеннями теорії діяльності А. Леонтьєва, С. Рубінштейна та ін., згідно з якою ефективність діяльності прямо пропорційна її мотивації. Позитивна мотивація сприяє мобілізації всіх психічних процесів індивіда, підвищенню пізнавальної та морально-вольової активності, розкриває потенційні можливості особистості, підвищує ефективність діяльності.

Теоретично її обґрунтовуючи, звернемося, перш за все, до трактування терміну “мотивація” у психолого-педагогічній літературі.

Так, К. Платонов розглядає її як сукупність мотивів, Л. Божович – як спонукання, що викликає активність організму і визначає її спрямованість.

М. Ярмаченко трактує мотивацію як спонуку активності організму та його цілеспрямованості.

В контексті нашого дослідження важливим є трактування мотивації як динамічного процесу формування мотиву.

Підходячи до оцінки мотивації саме як динамічного процесу, котрий знаходиться у постійному русі, ми вважаємо, що зовнішнім стимулюванням можна певним чином скеровувати означений рух у бік позитивних змін.

Важливими є психологічні висновки В. Семіченко про зовнішню мотивацію, спрямовану на досягнення певних результатів діяльності і

зумовлену зовнішніми обставинами й умовами, та внутрішню – зорієнтовану на процес діяльності і пов'язану з інтересами, потребами і бажаннями суб'єкта.

Розглядаючи мотивацію як двомодальну позитивно – негативну побудову, В. Асєєв стверджує, що саме така її побудова сприяє позитивним чи негативним супровадам мотиваційного процесу. Проектуючи означене положення на площину нашого дослідження, зауважимо, що для ефективного формування ділових якостей майбутніх фахівців важливим є забезпечення позитивної мотивації, що, можливо, за умов позитивного впливу на студентів відповідно до їх потреб, інтересів, бажань [1, с. 96].

Для створення позитивної мотивації у навчально-виховному процесі вищого навчального закладу необхідно передбачити систему відповідних заходів, спрямованих на ефективність формування ділових якостей таким чином, щоб через зміст, форми і методи навчально-виховної роботи у майбутніх фахівців усвідомлювалась цінність й значущість ділових якостей для їх особистісного становлення й майбутньої професійної діяльності.

Діагностика ж мотивації студентів до навчання вищих навчальних закладів засвідчила, що домінантною у майбутніх фахівців є – мотивація отримання диплома, у той час як набуття знань і опанування професією відмічено лише у незначній кількості студентів. А це означає, що у майбутніх фахівців зовнішній тип мотивації переважає над внутрішнім, а цінність особистісного та професійного становлення й розвитку підмінюється лише отриманням диплома про вищу освіту.

Вважаємо, що створення сприятливої психолого-педагогічної атмосфери має забезпечити стійку позитивну мотивацію майбутніх фахівців до оволодіння цілісним структурним утворенням ділових якостей, сприятиме формуванню потреби у самовихованні й самовдосконаленні.

У визначенні терміну “самовиховання” ми орієнтуємось на трактування його академіком С. Гончаренком: ... це – систематична й свідома діяльність людини, спрямована на вироблення в собі бажаних фізичних, розумових, моральних, естетичних якостей, позитивних рис волі й характеру, усунення негативних звичок” [2, с. 294].

На вирішення проблем самовиховання спрямовані науково-теоретичні доробки відомих психологів, які наголошують на тісному взаємозв'язку і взаємозумовленості категорій виховання та самовиховання (Б. Ананьєв, Л. Божович, Л. Виготський, С. Рубінштейн та ін.). Специфіка означених категорій – у чинниках впливу на особистість, – зазначають вони. У вихованні ними є зовнішні впливи, в самовихованні – внутрішні, запорукою яких є наявність позитивної особистісної мотивації до формування якостей. Як зазначають вони, саме виховання спонукає людину до роботи над собою, спрямовуючи її на подальший саморозвиток та самовиховання.

Тому в контексті нашого дослідження ми й спираємось на психологічну концепцію О. Ковальова, відповідно до якої самовиховання – це свідома системна робота особистості над собою з метою усунення недоліків і формування позитивних якостей, зумовлених вимогами суспільства та власної програми розвитку [4, с. 7].

Забезпечення позитивної мотивації формування ділових якостей у навчально-виховному процесі вищих навчальних закладів, на наш погляд, має стати базовою умовою забезпечення ефективності означеного процесу.

Другою провідною педагогічною умовою ефективності формування досліджуваного утворення ми вважаємо впровадження системи знань ділових якостей до змісту професійної підготовки молодших фахівців економічного профілю.

Ця система поєднує в собі два види знань: науково-теоретичні та практичні. До науково-теоретичних відносяться знання про комплекс та структурні компоненти ділових якостей особистості, які є необхідними для майбутньої професійної діяльності і від рівня сформованості яких залежить успішне оволодіння професією; усвідомлення соціальної ролі праці економіста, сприйняття вимог професій економічного профілю, усвідомленого висування цих вимог до себе, самовиховання необхідних якостей, що моделюють особистість фахівця економічного профілю. Практичні знання – це знання про форми, методи, прийоми формування ділових якостей, уявлення про ті з них, які є найнеобхіднішими для ефективної професійної діяльності та які є найбажанішими, їх самооцінку з метою подальшого самовиховання та самовдосконалення.

Як особлива форма процесу відображення дійсності, – зазначає С. Гончаренко, – знання виражаються в поняттях, судженнях, умовиводах, концепціях, теоріях і мають характеризуватися систематичністю, усвідомленістю, осмисленістю [2, с. 136].

Засвоєння майбутніми фахівцями системи знань щодо сутності ділових якостей в контексті специфіки економічної діяльності та способів їх формування виступає базовою основою, фундаментом, теоретико-практичним підґрунтям означеного процесу, оскільки сприяє усвідомленню категоріально-понятійного апарату, розширює осмислене уявлення про цілісність, комплексність і поліфункціональність економіко-професійної діяльності, сприяє усвідомленню ролі, місця та необхідності формування ділових якостей. Набуті студентами теоретичні і практичні знання виступають інструментарієм процесу формування їх ділових якостей, фундаментом цілісності сприйняття особливостей майбутньої фахової діяльності, відчуття значущості сформованості якостей на належному рівні та осмисленої потреби в їх самовихованні та самовдосконаленні.

Тож усвідомлення й осмислення знань про сутність і способи

формування ділових якостей в контексті вимог майбутньої професії, мають забезпечити, на наш погляд, результативність формування досліджуваного утворення.

Третьою педагогічною умовою ми визначили реалізацію у навчально-виховному процесі економічних вузів педагогічно доцільного комплексу традиційних та інноваційних форм і методів, зорієнтованих на стимуляцію активності майбутніх фахівців до формування ділових якостей.

Актуалізація цієї умови зумовлена основними положеннями психолого-педагогічної думки про те, що ефективне формування якостей особистості можливе лише за умов включення її у різноманітні форми і види діяльності. Адже відомо, що саме діяльність є універсальною формою функціонування особистості (В. Давидов, О. Леонтьєв). Тому навчальна діяльність, яка фактично є механізмом оволодіння студентом іншим (професійно спрямованим) видом діяльності, сама має бути проаналізована у “внутрішньо-смысловому” аспекті в плані того, чи сприяють форми і методи навчально-виховної роботи особистісному і професійному зростанню майбутніх фахівців, ефективності формування їх ділових якостей. Провідною в навчально-виховному процесі вищого навчального закладу має стати установка на усвідомлене та цілеспрямоване самовдосконалення особистості та стимулювання її активності, включаючи самоосвіту, самовиховання, самоактивізацію, а завдання начального закладу – створення для цього необхідних умов. Як відзначає В. Сєриков, освіта на особистісному рівні – це смислове, суб’єктивне сприймання реальності, і тому жодна предметна діяльність не може гарантувати виникнення особистісного смислу без активності самої особистості [8, с. 76].

Ми згодні з твердженням про те, що освіта людини не встигатиме за новими відкриттями та теоріями, не відповідатиме вимогам практики, якщо вона не буде спиратися на активність і самостійність особистості. Тому одне з основних завдань в організації навчально-виховного процесу полягає в необхідності шукати шляхи підвищення активності суб’єктів цього процесу, тобто виникає потреба у реалізації таких форм і методів, котрі б стимулювали активність майбутніх фахівців до формування ділових якостей.

У практиці вищої школи чільне місце займає лекційна форма занять (лекція – бесіда, лекція – дискусія, лекція з аналізом конкретних ситуацій, лекція – консультація, проблемна лекція та ін.). Лекційна система викладу матеріалу, звичайно, не викориниться, однак, в умовах зменшення лекційного навантаження, зростає роль семінарських, практичних, лабораторних занять, індивідуальних консультацій, виробничої практики, науково-пошукової, самостійної роботи студентів.

Останнім часом у практику роботи вищої школи входять освітні інформаційні технології. Інформаційно-технологічний підхід підвищує якість

навчання, об'єктивність контролю знань. У ряді вузів України застосовується контекстна технологія, сутність якої полягає у тому, щоб за допомогою сукупності форм та методів навчання задати контекст майбутньої професійної діяльності.

Як відомо, організація навчально-виховного процесу у вищих навчальних закладах зумовлена галузевими стандартами, що визначають освітньо-кваліфікаційні характеристики випускників відповідних напрямів підготовки. Вивчення можливостей навчально-виховного процесу у формуванні ділових якостей засвідчило, що навчальні дисципліни теоретичного, практичного, прикладного спрямування, а також загальноосвітні та психолого-педагогічні не в однаковій мірі впливають на формування досліджуваного утворення, але в реалізацію означеного процесу вносять свою певну лепту.

Загалом, як свідчить практика, цей процес найчастіше проходить стихійно й дотепер не носить характеру цілеспрямованої дії.

Тому педагогічно доцільними і науково обґрунтованими є відбір і поєднання традиційних та інноваційних форм і методів формування ділових якостей з урахуванням особливостей навчально-виховного процесу економічних вузів та вікових й індивідуальних особливостей студентів.

Спираючись на загально визнане трактування методів як способів взаємозв'язаної діяльності вчителя та учня, вихователя та вихованця для досягнення мети навчального чи виховного процесу, під методами формування ділових якостей ми розуміємо способи взаємопов'язаної спільної діяльності викладачів вищих навчальних закладів і студентів, що оставить на усвідомлення останніми комплексу і сутності ділових якостей, їх корекцію, вдосконалення та самовиховання.

Підбір і використання методів, адекватних цілям формування ділових якостей засвідчило, що педагогічно доцільними є методи формування свідомості особистості, до яких віднесено бесіду, диспут, приклад, розповідь; методи організації діяльності та формування суспільної поведінки особистості – вправи, привчання, навчально-виховні ситуації, приклад; методи контролю та самоконтролю, серед яких найбільш дієвими є методи самовиховання як формування потреби свідомої роботи над собою щодо вдосконалення особистості: зобов'язання, самоконтроль, самооцінка (Н. Якса). Вказані методи, впливаючи на свідомість, почуття, волю особистості, допомагають стимулювати процес і результати сформованості ділових якостей, визначати їх рівні, порівнюючи з проміжними даними [10, с. 216-282].

Результати науково-пошукового аналізу з теорії та практики формування якостей особистості показують, що одним з провідних у цьому аспекті є метод створення навчально-виховуючих ситуацій. Формуючи і

розвиваючи ділові якості майбутніх фахівців, він спонукає до конкретної діяльності з подальшим усвідомленням її мотивації. Означений метод доцільно використовувати як у процесі навчальної, так і позанавчальної діяльності.

Високою мотивацією, інтересом майбутніх фахівців до діяльності, що забезпечує засвоєння системи знань про сутність, структурні компоненти ділових якостей, усвідомлення їх значущості й необхідності формування з метою реалізації у майбутній професійно спрямованій діяльності, зарекомендували себе рольової та ділові ігри.

Гра має велике значення у навчанні, вихованні, розвитку особистості як засіб практичної підготовки до вирішення складних, часом, непередбачених ситуацій у діяльності підприємства, моніторингу фінансової діяльності та інвестиційної стратегії підприємства тощо.

Вирішуючи типові завдання у процесі ігрової діяльності, майбутні фахівці оволодівають необхідними вміннями для виконання аналітичних виробничих функцій, коректуючи структуру особистісних показників рівнів сформованості компонентів ділових якостей.

Як свідчить практика використання ділових та рольових ігор у навчально-виховному процесі, ефективність їх застосування визначається систематичною діагностикою структурних компонентів ділових якостей, на підставі чого отримані результати аналізуються, оцінюються і коректуються з внесенням позитивних змін.

У навчальному процесі дуже ефективним є кейс-метод як опис реальної ситуації, змістова характеристика якого базується на концепції методики ситуативного навчання. Він дозволяє створити ролеву систему, в якій кожному із студентів відведена певна позиція у вирішенні спеціальних проблем економіки та фінансів підприємства, грошово-кредитної політики, обліку, аналізу та аудиту в банку тощо. Максимально моделюючи ситуації професійно-економічної діяльності, кейс-метод набуває практичного спрямування, проектує реальні проблеми та спонукаючи студентів до їх осмислення та вирішення.

Важливого значення у навчально-виховному процесі набуває комунікативний тренінг, що ґрунтується на системі спеціально організованих дій та взаємодії його учасників і спрямований на формування ділових якостей та комунікативну компетентність особистості.

Доцільність його застосування – у практично-ціннісній орієнтації: окрім глибокого розуміння базових теоретичних положень, тренінг містить практичні тренування, спрямовані на формування вмінь, навичок, розвиток здібностей особистості, відпрацювання способів ефективного розуміння себе й інших, активізацію процесу самопізнання, корекцію особистісних якостей.

Основними методами тренінгової роботи є дискусії, моделювання та

розв'язання проблемних ситуацій, комплекс корекційних вправ, аутотренінг тощо.

До методів, що активно сприяють формуванню потреби в самовдосконаленні й самовихованні відносяться методи проблемного навчання, "мозковий штурм", метод проектів, застосування яких, як свідчить практика діяльності економічних університетів, є особливо доцільним у процесі проведення занять з професійно орієнтованих дисциплін.

Аналізуючи процес і результат сформованості ділових якостей майбутніх фахівців, ми впевнилися в тому, що значні потенційні можливості в цьому аспекті містять ті методи та форми роботи, що проводяться в позааудиторні години відповідно до інтересів та здібностей студентів.

Виконуючи значущу роль у цілісному розвитку особистості майбутнього фахівця, цілеспрямована виховна робота має створювати "додаткові" можливості для особистісного та професійного саморозвитку з проекцією на його майбутню професійно-економічну діяльність.

Педагогічно доцільними в цьому контексті, як свідчить практика діяльності Нікопольської, Запорізької, Криворізької філій Європейського університету, є форми і методи роботи, започатковані педагогікою співпраці і толерантності, педагогікою компетентної і відповідальної людини, педагогікою життєтворчості, педагогікою особистісно зорієнтованого підходу.

Протягом багатьох років у практику діяльності успішно впроваджуються педагогічна технологія "Життєтворчість особистості", виховні програми "Ефективна адаптація студентів першого курсу до навчання у вищій школі", "Життєве проектування особистості", "Лідер і лідерство", "Майбутнє в твоїх руках. Кроки до успіху", "Самореалізація творчого потенціалу обдарованої студентської молоді"; проводяться засідання "круглих столів" з проблем становлення та розвитку професійного іміджу випускника Європейського університету. Підвищенню ефективності виховної роботи сприяють перспективні плани виховання студентів з перспективою на їх майбутню професійно-економічну діяльність, що враховують особливості професійного спрямування, специфіку вищого економічного навчального закладу, котрий має стати для студентів, – як зазначають автори педагогіки вищої школи З. Курлянд, Р. Хмельюк та ін., – "... школою саморозвитку, самоуправління, самодисципліни, свідомої відповідальності, співробітництва й творчості викладача й студента" [7, с. 345].

Визначення четвертої педагогічної умови – забезпечення готовності викладацького складу до формування ділових якостей майбутніх фахівців – зумовлена концептуальними положеннями психолого-педагогічної науки про провідну роль особистості педагога у навчально-виховному процесі. На цьому наголошував ще в XIX ст. засновник вітчизняної педагогічної теорії К. Ушинський: "Тільки особистість може впливати на розвиток й визначення

особистості, тільки характером можна створити характер”.

Як відомо, ефективність навчально-виховного процесу можлива лише за умов суб'єктивних взаємовідносин між викладачем і студентом, які мають ґрунтуватися на принципах взаємоповаги, взаємодовіри і ділового партнерства з орієнтацією на діалог, дискусію, обговорення, а також прагнення до особистісного професійно-ділового зростання.

Вищевисловлене зумовлює реалізацію сукупності заходів для викладацького складу, спрямованих на підвищення рівня їх готовності до формування ділових якостей майбутніх фахівців, серед яких цикл лекцій з педагогіки, психології, на усвідомлення викладачами значущості особистісних, ділових якостей для становлення фахівця економічного профілю; орієнтований тренінг для набуття знань, умінь та навичок, здійснення суб'єктної взаємодії зі студентами тощо.

Формування особистості студента (у процесі його навчання, виховання і розвитку) є єдиним, цілісним і взаємозумовленим.

Успішному здійсненню означеного процесу сприяє певна система вимог – принципів – до навчання та виховання, виконання яких сприяє формуванню ділових якостей майбутніх фахівців, їх саморозвитку, самовдосконаленню.

До принципів – вимог, що зумовлюються встановленими наукою закономірностями, ми відносимо такі:

– врахування та розвиток мотивації навчання при активізації самостійної пізнавальної діяльності, що надає можливість самостійного вибору студентами форм діяльності в аудиторних і позааудиторних умовах, а також під безпосереднім керівництвом викладачів чи опосередкованим їх впливом на означений процес;

– цілісності, що вимагає здійснення необхідного синтезу для розкриття студентам професійної діяльності як цілісного, інтегрального явища;

– неперервності, що зумовлено характером сучасної освіти, спрямованої на неперервне зростання, удосконалення розвитку особистості фахівця;

– комплексності, зумовленої необхідністю залучення до вирішення проблем формування ділових якостей майбутніх фахівців комплексу навчальних дисциплін: філософії, соціології, психології, педагогіки, спеціальних і методичних дисциплін, що вивчаються в економічному вузі.

Отже, побудова навчально-виховного процесу з урахуванням теоретико-практичних умов та на основі вищезазначених принципів визначає, на наш погляд, тактику і стратегію форм ділових якостей майбутніх фахівців, що передбачає корегування мети, змісту, а також добору форм, методів, засобів навчально-виховного процесу вищих навчальних закладів.

Використана література:

1. Асеев В. Г. Мотивация поведения и формирование личности. – М. : Мысль, 1976. – 156 с.
2. Гончаренко С. У. Український педагогічний словник / С. У. Гончаренко. – К. : Либідь, 1997. – 376 с.
3. Економіка від А до Я старшокласникам і студентам : навчально-методичний посібник для студентів, учителів та викладачів економічних дисциплін / уклад. В. Д. Стасюк. – Одеса : ПДПУ ім. К. Д. Ушинського, 2003. – 208 с.
4. Ковалев А. Г. Психология личности. – М. : Просвещение, 1969. – 295 с.
5. Краткий психологический словарь / ред.-сост. Л. А. Карпенко ; под общ. ред. А. В. Петровского, И. Г. Ярошевского). – 2-е изд., расш., испр. и доп. – Ростов н/Д : Изд-во “Феникс”, 1999. – 512 с.
6. Ожегов С. И. Орфографический словарь русского языка: более 50000 слов / С. И. Ожегов. – М. : Локид – Пресс, 2006. – 799 с.
7. Педагогіка вищої школи : навчальний посібник / З. Н. Курлянд, Р. І. Хмелюк, А. В. Семенова та ін. ; за ред. З. Н. Курлянд. – 2-е вид., перероб. і доп. – К. : Знання, 2005. – 399 с.
8. Сериков В. В. Личностный подход в образовании: концепции и технологии. – Волгоград : Перемена, 1994. – 76 с.
9. Философский словарь / под ред. И. Т. Фролова. – 6-е изд., перераб. и доп. – М. : Политиздат, 1991. – 560 с.
10. Якса Н. В. Основи педагогічних знань : навч. посіб. – К. : ВУПОЛ, 2007. – 358 с.

ШАХМАТОВА Т. В. Теоретическое обоснование педагогических условий формирования деловых качеств будущих специалистов.

В статье исследуются педагогические условия формирования деловых качеств будущих специалистов экономического профиля в учебно-воспитательном процессе вуза.

Ключевые слова: педагогические условия, деловые качества, будущие специалисты, экономический профиль, учебно-воспитательный процесс.

SHAKHMATOVA T. V. Theoretical ground of pedagogical terms of forming of professional qualities of future specialists.

The pedagogical conditions of business qualities' forming of future specialists of economical profile during the educational process at the University are explored in this article.

Keywords: pedagogical conditions, business qualities, future specialists, economical profile, educational process.